

5. Odborná způsobilost

1. Odborná způsobilost

DOTAZ:

- **OBSLUHA VEZ**
- Kdo je „**osoba seznámená s požadavky k obsluze**“ v souladu s požadavkem odst. (1) §17 jaký je třeba „doklad“ k takovéto obsluze – příklad.

DOPLNĚNÍ

- Vysvětlit kvalifikaci „seznámený – školený“ co může provádět k čemu všemu tato kvalifikace stačí = expedientka, recepční, sekretářka, obsluha technologické linky, která jen spouští a zastavuje zařízení, vedoucí provozovny??? – obsah a forma „seznámení školení“ osnova + prezenční listina?

1. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ I

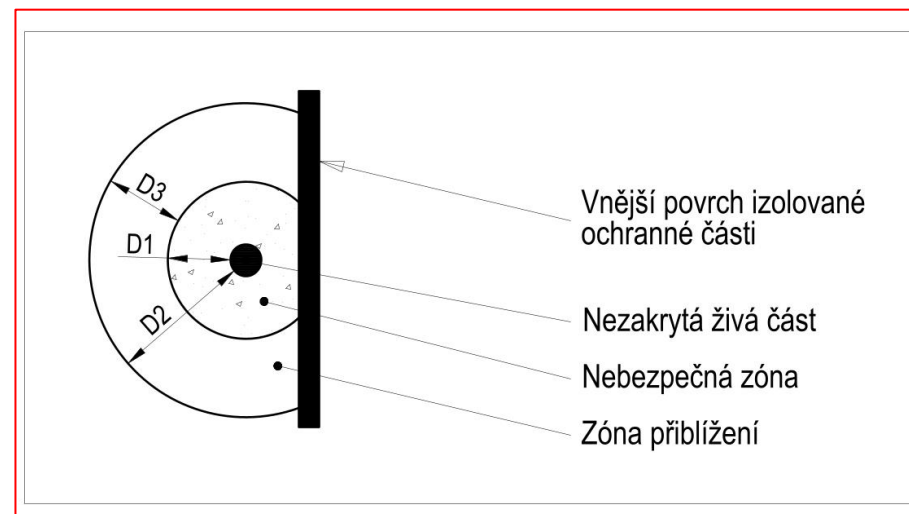
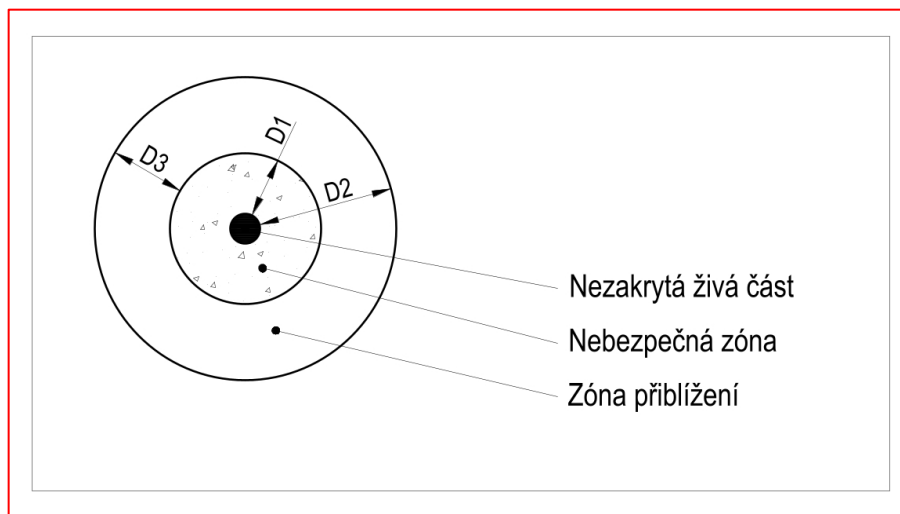
- **Podle vyhlášky o VEZ (§ 17):**

- a) do napětí 1 kV střídavých nebo 1,5 kV stejnosměrných osoba, která byla ***s tímto zařízením a s požadavky výrobce seznámena, a to zejména s jeho funkcí, riziky a místními bezpečnostními předpisy***, přičemž musí být předmětné vyhrazené elektrické zařízení provedeno tak, aby při jeho obsluze nikdo nepřišel do styku s částmi pod napětím vyšším, než je organizací stanovené dovolené bezpečné malé napětí zohledňující podmínky vnějších vlivů; **seznámení musí být doloženo**,
- b) bez omezení napětí osoba poučená podle § 6 a elektrotechnik,
- c) v rámci soustavné přípravy na povolání i osoba mladší 18 let, a to pod dozorem elektrotechnika [pozn.: písmeno c) neplatí všude vzhledem k §246 odst. 1 zákoníku práce, kde se uvádí, cit: „Zakazuje se zaměstnávat mladistvé zaměstnance pracemi pod zemí při těžbě nerostů nebo při ražení tunelů a štol“].

1. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ II

- Další ustanovení vyhlášky o VEZ (§ 17)
- (2) Obsluhou vyhrazeného elektrického zařízení v prostředí s nebezpečím výbuchu plynů, par, mlh, aerosolů nebo prachů nebo v prostředí s nebezpečím výbuchu a požáru výbušnin pověří organizace pouze osobu, jejíž teoretické znalosti a praktické dovednosti týkající se obsluhy těchto zařízení a ochranných systémů byly ověřeny; ověření musí být doloženo.
- (3) Osoba obsluhující vyhrazené elektrické zařízení se smí dotýkat jen těch jeho částí, které jsou k tomu určeny, například rukojetí vypínačů, táhel odpínačů a páček nebo tlačítek spínačů. K obsluhovaným částem zařízení musí být vždy volný přístup.
- (4) Osoba obsluhující vyhrazené elektrické zařízení nad 1 kV střídavých nebo 1,5 kV stejnosměrných se nesmí přiblížit k živým částem pod napětím blíže než na vzdálenost D2 uvedenou v příloze č. 10 k této vyhlášce.

1. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ III

1. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ IV

- To si vyžádalo i změnu i v § 225 vyhlášky č. 22/1989 Sb., § 77 vyhlášky č. 26/1989 Sb. a § 43 vyhlášky č. 51/1989 Sb. takto, cit:

- (1) *Samostatnou obsluhou zařízení může být pověřen pracovník, který*
- a) splňuje požadavky § 15/§ 13 [pozn.: **Samostatný výkon práce**],*
  - b) dovršil věk 18 let, pokud pro obsluhu příslušného zařízení není stanovena vyšší věková hranice; **v případě obsluhy zařízení v rámci soustavné přípravy na povolání může obsluhu zařízení konat osoba mladší 18 let pod stálým dozorem pověřené osoby** [pozn.: tučné platí jen pro „26“ a „51“, pro „22“ to platit ani nemůže vzhledem k § 246 odst. 1 zákoníku práce],*
  - c) je odborně způsobilý 45), 52), 53), **[odkaz 52) – vyhláška „123“]***
  - d) složil zkoušku před komisí stanovenou závodním dolo [pozn.: toto znění písmene d) platí jen pro „22“].*
  - e) byl seznámen s provozní dokumentací [pozn.: toto znění písmene d) platí jen pro „26“ a „51“]*
- (2) *Samostatnou obsluhou dobývacího nebo razicího stroje a důlního bezkolejového stroje může být pověřen pracovník s nejméně roční praxí při provozu těchto strojů. Zácvik podle § 15 musí být nejméně 200 hodin. [pozn.: odstavec platí jen pro „22“].*

1. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ V

- **POKRAČOVÁNÍ:** To si vyžádalo i změnu i v § 225 vyhlášky č. 22/1989 Sb., § 77 vyhlášky č. 26/1989 Sb. a § 43 vyhlášky č. 51/1989 Sb. takto, cit:
  - (3) *Řidič (důlní) lokomotivy musí být před zkouškou podle § 15 doporučen pro tuto funkci na základě psychotechnické zkoušky a musí mít nejméně tříměsíční praxi u toho druhu dopravy, pro který má být zkoušen. Závěik podle § 15 musí absolvovat v délce nejméně 200 hodin. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro řidiče lokomotiv o rozchodu 900 a 1435 milimetrů.*
  - (4) *Obsluha musí být pravidelně přezkušována ze znalostí provozní dokumentace a předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu. Pokud lhůty zkoušek nejsou stanoveny jiným právním předpisem nebo technickou normou, určí je organizace.*
- **Zrušeno bude ustanovení ve znění, cit.:** „K obsluze jednoduchých elektrických zařízení do 1 kV může být pověřen pracovník s kvalifikací alespoň pracovníka seznámeného k obsluze ostatních elektrických zařízení s kvalifikací alespoň pracovníka poučeného.“.

1. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ VI

- **Samostatný výkon práce** (§ 15/13 vyhlášky „22“, „26“ a „51“).

- 1) Samostatným výkonem práce může organizace pověřit jen pracovníka, který dovršil věk 18 let, prošel určeným zácvikem, v němž pracoval pod dohledem určeného kvalifikovaného pracovníka, a složil zkoušku z příslušných odborných znalostí a předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu.
- 2) Osnovu zácviku, jeho délku a způsob zkoušek určí závodní doložka, závodní lomu nebo závodní podle druhu práce, pokud tyto požadavky nejsou stanoveny předpisy k zajištění bezpečnosti práce a provozu nebo zvláštními předpisy.
- 3) Zácvik a zkoušku může organizace prominout pracovníkům, kteří jsou vyučeni v oboru, ve kterém mají pracovat, a absolventům středních odborných a vysokých škol příslušného směru.

2. Odborná způsobilost

DOTAZ:

Osoba poučená

- I. Co obnáší samotné poučení, obsah a rozsah poučení a příklad „dokladu“
- II. Doklad o poučení pro každého pracovníka samostatný list? Nebo může být osnova, specifikace pracoviště celá provozovna nebo celá společnost s deseti provozovnami a seznam lidí s jejich podpisy. Když tedy zápis pro každého opravdu stačí jen podpis odborně odpovědné osoby nebo schvalující osoby?
- III. Poučený se nikam nepodepisuje, tak tam ani nemusí být? V praxi je zvyk provádět „poučení“ všem neelektrikářům na provozovně, počínaje „nakladačistou“, přes kuchařku po vedoucího provozovny).
- IV. Co může provádět?

2. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ I

- Podle § 6 odst. 1 vyhlášky „123“ se stanovuje:
- (1) Osobou poučenou je osoba, která byla elektrotechnikem, vedoucím elektrotechnikem nebo revizním technikem řádně v předcházejících **3 letech**
  - a) proškolená o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti práce a provozu pro činnost na vyhrazených elektrických zařízeních a v jejich blízkosti,
  - b) proškolená v oblasti možných zdrojů a příčin rizik na vyhrazených elektrických zařízeních a v jejich blízkosti,
  - c) upozorněna na možné ohrožení vyhrazeným elektrickým zařízením,
  - d) seznámena s postupy pro poskytnutí první pomoci při úrazu elektrickým proudem

s ohledem na charakter a rozsah práce na vyhrazených elektrických zařízeních, kterou má vykonávat, **a tyto znalosti byly ověřeny.**

2. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ II

- Podle § 6 odst. 2 vyhlášky „123“:

„Obsah a dobu proškolení, seznámení a ověření podle odstavce 1 určí odpovědná odborná osoba nebo schvalující osoba.“

- Podle § 6 odst. 3 vyhlášky „123“

*„O proškolení, upozornění, seznámení a ověření znalostí vydá organizace osobě poučené **doklad**, který podepíše odpovědná odborná osoba nebo schvalující osoba. **V dokladu** se vymezí rozsah poučení včetně specifikace pracoviště, na kterém má poučená osoba činnost vykonávat. **Kopie dokladu organizace uchovává alespoň 3 roky.**“*

Podle těchto ustanovení je jednoznačné, jak má **SAMOSTATNÝ** doklad vypadat a to, že takto organizací **PATRÍ OSOBĚ POUČENÉ**. Proto organizace uchovává „jen“ kopii. Je žádoucí, aby OSOBA POUČENÁ podepsala převzetí na kopii ponechané u organizace (aby si byla vědoma organizací vymezeného rozsahu prací).

- **Doklad může být veden „jen“ elektronicky s podpisem SV nebo OOO.**

2. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ III

- Práce, které může provádět osoba poučená:
- Obsluha VEZ bez omezení napětí.
- Přemísťování vlečných kabelů nad 6 kV do 35 kV pod napětím.
- Práce na VEZ bez napětí:
  - a) Do 1 kV stř nebo 1,5 kV ss samostatně podle pracovního postupu nebo pokynů elektrotechnika
  - b) Nad 1 kV/1,5 kV pod dohledem elektrotechnika.
- Práce na VEZ v blízkosti částí pod napětím
  - a) Do 1 kV/1,5 kV pod dohledem elektrotechnika nebo samostatně podle pracovního postupu, byla-li pro tuto práci prakticky zacvičena
  - b) Nad 1 kV/1,5 kV pod dozorem elektrotechnika (do 35 kV pod dohledem elektrotechnika podle pracovního postupu, byla-li pro tuto práci prakticky zacvičena).

2. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ IV

- PŘECHODNÉ USTANOVENÍ
- **§ 34 odst. 8 vyhlášky „123“**
- Osoba s odbornou způsobilostí pracovník poučený podle § 9 odst. 3 vyhlášky č. 75/2002 Sb. se považuje za osobu poučenou podle této vyhlášky, nejvýše však po **dobu 1 roku** ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky
- **NV 194/2022 Sb.**
- K Osobě poučené **ŽÁDNÉ**

2. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ V

- Zvlášť je potřeba se věnovat dotazu, kde se tazatel ptá: *Poučený se nikam nepodepisuje, tak tam ani nemusí být? V praxi je zvyk provádět „poučení“ všem neelektrikářům na provozovně, počínaje „nakladačistou“, přes kuchařku po vedoucího provozovny).*
- Tak především je třeba si uvědomit, že organizace VYDÁ osobě poučené doklad (§ 6 odst. 3 vyhlášky „123“); **musí** tedy být nějaký podklad, na základě kterého byl osobě poučené doklad vydán.
- Osoba poučená se samozřejmě musí zúčastnit proškolení, seznámení a ověření znalostí, vyhláška „123“ to zmiňuje naprosto jasně. To, že se nevyžaduje její podpis na dokladu, na tom nic nemění. Forma a způsob je ponechán na hornické organizaci.

2. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ VI

- O tom, že osoba (nikoliv) organizace) musí mít platný doklad, aby mohla práce na vyhrazeném elektrickém zařízení pracovat, jasně hovoří § 16 odst. 1 písm. a) vyhlášky „123“, kde se stanovuje, cit.: „Práce na vyhrazeném elektrickém zařízení a jeho obsluhu smí provádět jen osoba [...] odborně způsobilá, proškolená a zacvičená s platným dokladem podle **§ 6 odst. 3**, § 7 odst. 5 nebo osvědčením podle § 10 odst. 4, jsou-li tyto dokumenty pro danou činnost vyžadovány, přičemž se při přidělování práce zohlední rozsah uvedený v dokladu nebo osvědčení, popřípadě druh práce, pro kterou je zaměstnanec proškolený a zacvičený

3. Odborná způsobilost

DOTAZ:

PRÁCE V BLÍZKOSTI VEZ POD NAPĚTÍM

- Není příliš benevolentní umožnit osobě poučené pracovat v blízkosti VEZ nad 1 kV stř nebo 1,5 kV ss „pouze“ pod dohledem?

3. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ I

- Jak již bylo uvedeno, osoba poučená může provádět [§20 odst. 2 písm. b) bod 3. vyhlášky „123“]

Práce na VEZ v blízkosti částí pod napětím

nad 1 kV/1,5 kV pod dozorem elektrotechnika (do 35 kV pod dohledem elektrotechnika podle pracovního postupu, byla-li pro tuto práci prakticky zacvičena).

Pracovní postup je potom definován v § 16 odst.7 – *„Pracovní postup pro práci na vyhrazeném elektrickém zařízení schvaluje odpovědná odborná osoba nebo schvalující osoba. S pracovním postupem musí být každý, koho se to týká, předem a opakovaně ve lhůtách ne delších než 3 roky prokazatelně seznámen.“*

- **Pojďme si udělat exkurz do jiných právních a technických předpisů:**
  - Zrušená vyhláška č. 75/2002 Sb. v § 9 odst. 3 písm. f) uváděla – *„Pracovník poučený je odborně způsobilý pro práci na elektrickém zařízení s napětím do 35 kV střídavých nebo stejnosměrných v blízkosti nekrytých živých částí pod napětím, pro kterou byl organizací předem a opakovaně ve lhůtách ne delších než 3 roky prokazatelně vyškolen a na kterou organizace zpracovala a vydala pracovní postup schválený závodním dolu, závodním lomu nebo vedoucím pracovníkem.“*

3. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ II

- NV č. 194/2022 Sb. v § 4 odst. 3 pod písm. c) uvádí, že osoba poučená zejména vykonává práci **s dohledem** na elektrických zařízeních vysokého napětí bez napětí a **v jejich blízkosti**.
- Pod písmenem e) toto NV dokonce umožňuje osobě poučené práci pod dozorem osoby znalé v blízkosti nekrytých živých částí elektrických zařízení vysokého napětí pod napětím, což podle vyhlášky „123“ **možné není**.
- Z toho vyplývá, že ČBÚ je k osobě poučené v případě práce v blízkosti VEZ pod napětím mírně přísnější, než orgány inspekce práce.
- **ČSN EN 50110-1** tuto situaci neřeší.
- **ČSN 343100** vyžadovala dozor u osoby poučené.
- **Organizace si může povinnosti zpřísnit.**

4. Odborná způsobilost

DOTAZ:

ELEKTROTECHNIK

Kdo může být odpovědná osoba schvalující praxi a jak má vypadat dokument „hodnocení rizik jednotlivých činností“?

(Kromě vyhlášky „123“ bude porovnáváno nařízení vlády č. 194/2022 Sb., o vyhrazených technických elektrických zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti - působnost orgánů inspekce práce).

4. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ I

ELEKTROTECHNIK

Podle § 6 odst. 2 vyhlášky „123“

- Požadovanou praxi stanoví odpovědná odborná osoba nebo schvalující osoba v souladu s hodnocením rizik jednotlivých činností vykonávaných elektrotechnikem.
Pro uchazeče, který nemá odbornou kvalifikaci získanou absolvováním alespoň bakalářského studijního programu, činí doba praxe pod dohledem elektrotechnika, který má praxi nejméně 2 roky, s
  - a) profesní kvalifikací alespoň **12 měsíců**,
  - b) odbornou kvalifikací alespoň **6 měsíců**,
  - c) odbornou kvalifikací v rozsahu středního vzdělání s maturitní zkouškou alespoň **3 měsíce**.

Podle § 6 odst. 2 NV „190“

- Minimální požadovanou odbornou praxi stanoví v souladu s hodnocením rizik jednotlivých činností vykonávaných elektrotechnikem odpovědná osoba, a to místním provozním bezpečnostním předpisem. Pro osoby bez elektrotechnické praxe stanoví místní provozní bezpečnostní předpis dohled osoby znalé s praxí minimálně 2 roky po dobu nejméně **1 roku**.

4. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ II

- **ELEKTROTECHNIK**

- První větu § 7 odst. 2 vyhlášky č. 123/2022 Sb. je nutno brát v kontextu následující. Minimální praxe je daná druhou větou; pokud má (musí) být praxe vzhledem k rizikovosti DELŠÍ s ohledem na organizací zpracovanou analýzu rizik, je odpovědností vedoucího elektrotechnika, který plní funkci odpovědné odborné osoby (§ 2 odst. 1 písm. f) a § 5 odst. 1 písm. b)), nebo závodního dole, který plní funkci schvalující osoby (§ 2 odst. 1 písm. g)), aby přiměřenou praxi stanovil (prodloužil). Analýzy rizik se provádějí podle zákoníku práce.
- U hornických organizací se bere praxe součtově za celé profesní působení v oboru.

4. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ III

- **ELEKTROTECHNIK může vykonávat:**
- veškeré práce na vyhrazeném elektrickém zařízení sám, s výjimkou prací na vyhrazených elektrických zařízeních pod napětím (vyžadován pracovní postup)
  - a) v prostorách těsných a vlhkých (například prostředí s volně kapajícími kapkami), kdy je vyžadován dozor dalšího elektrotechnika,
  - b) nad 1 kV střídavých nebo 1,5 kV stejnosměrných, kdy je vyžadován dozor dalšího elektrotechnika, který má praxi na příslušném napětí alespoň 3 roky.

4. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ IV

- **ELEKTROTECHNIK – ZAKÁZANÉ PRÁCE** (zařízení nad 1kVstř nebo 1,5kVss):
- v prostorách těsných a vlhkých a na všech pracovištích venku za nepříznivých atmosférických podmínek, zejména za deště, bouřky, snížené viditelnosti, mlhy, vichřice a sněžení,
- pokud by byla osoba nucena pracovat na tomto zařízení v předklonu nebo v jiné nestabilní poloze.

4. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ V

ELEKTROTECHNIK S PROFESNÍ KVALIFIKACÍ

Vyhláška „123“

- Organizace elektrotechnika s profesní kvalifikací nepověří
  - a) výkonem předáka pro práci na vyhrazeném elektrickém zařízení
    1. nad 1 kV střídavých nebo 1,5 kV stejnosměrných,
    2. v prostředí s nebezpečím požáru nebo výbuchu plynů, par, prachů nebo výbušnin,
  - b) výkonem vedoucího práce podle,
  - c) výkonem osoby provádějící dozor,
  - d) vydáváním bezpečnostního příkazu (příkaz B).

Písemný doklad o odborné způsobilosti je platný pouze v organizaci, v níž byl vystaven

NV „194“

- Rozsah zkoušky z odborné způsobilosti k výkonu činností v elektrotechnice a doklad o úspěšném složení zkoušky z odborné způsobilosti k **výkonu činností v elektrotechnice je v tomto případě omezen na činnosti do 1 kV střídavého napětí nebo do 1,5 kV stejnosměrného napětí** v objektech bez nebezpečí výbuchu. **Vydaný doklad omezuje rozsah činností a je platný pouze pro činnosti pro příslušnou právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu.**

4. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ VI

ELEKTROTECHNIK A PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

Vyhláška „123“

- pracovník znalý podle vyhlášky č. 50/1978 Sb. považuje za osobou odborně způsobilou „**elektrotechnik**“ podle návrhu vyhlášky o VEZ, nejdéle však po dobu 1 roku ode dne nabytí její účinnosti. Do té doby musí hornická organizace buď provést proškolení a přezkoušení podle návrhu vyhlášky včetně vydání příslušného osvědčení, čímž je tento pracovník „**elektrotechnikem**“.
- Obdobně je to řešené u pracovníka znalého s vyšší kvalifikací, kde je však lhůta k následujícímu proškolení, přezkoušení a k vydání příslušného osvědčení, to vše hornickou či „výbušninářskou“ organizací, 2 roky. Pro pracovníka znalého a znalého s vyšší kvalifikací platí tyto maximální lhůty jen v případě, že původní osvědčení je platné. Jinak je samozřejmě nutné „končící“ lhůtu, po které je původní osvědčení platné, respektovat a provést včas proškolení a přezkoušení podle návrhu vyhlášky o VEZ a následně vydat doklad o OZ nový.

NV „194“

- Osvědčení o odborné způsobilosti v elektrotechnice vydaná přede dnem nabytí účinnosti tohoto nařízení se považují za doklad o odborné způsobilosti podle tohoto nařízení, přičemž
  - a) pracovník znalý a pracovník znalý pro samostatnou činnost je považován za elektrotechnika podle tohoto nařízení a
  - b) pracovník pro řízení činnosti, pro řízení činnosti prováděné dodavatelským způsobem a pro řízení provozu je považován za vedoucího elektrotechnika podle tohoto nařízení.

5. Odborná způsobilost

- **DOTAZ:**
- **PŘEDÁK**
- Jak je to s určením předáka, jakým způsobem má být realizováno, stačí ústně, písemně?
- Kdo jim může být?

5. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ I

- A: Exkurz do vyhlášky „123“

(2) Ve skupině dvou a více osob provádějících práci na vyhrazeném elektrickém zařízení třídy A musí být zaměstnavatelem určen předák, který je povinen

- a) zajistit bezpečnost osob své skupiny, bezpečný stav pracoviště, dodržování provozní dokumentace a plnění příkazů organizace,
- b) přidělovat práci odpovídající schopnostem osoby a její odborné způsobilosti, je-li vyžadována.

5. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ II

- B: Exkurz do vyhlášky „123“
- (3) Pokud práci vykonává více pracovních skupin, musí být pro každou z nich určen zaměstnavatelem předák. Koordinaci činností pracovních skupin zajišťuje jedna zaměstnavatelem určená koordinující osoba.
- (4) Při práci podle příkazu B podle § 22 se za předáka považuje vedoucí práce nebo osoba provádějící dozor, je-li určena.

5. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ III

- Povinnosti předáka platí napříč všemi činnostmi dozorovanými státní báňskou správou, tedy nejenom pro hornickou činnost anebo činnost prováděnou hornickým způsobem. Proto je třeba respektovat i požadavky dalších právních předpisů *§ 19 vyhlášky č. 22/1989 Sb., § 17 vyhlášky č. 26/1989 Sb., § 17 vyhlášky č. 51/1989 Sb., které mají tyto shodné povinnosti (nad rámec vyhlášky „123“)*:
  - Předákem může být jen ten, kdo má potřebnou odbornou praxi a složil zkoušku z odborných znalostí a z příslušných předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu. **Náplň odborné praxe, způsob zkoušek a lhůty jejich opakování určí závodní dolo, závodní lomu či závodní.** (Předák pro vedení důlních děl musí mít nejméně tříletou odbornou praxi při vedení důlních děl).

5. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ IV

- Při zjištění závady je **PŘEDÁK** povinen zajistit její odstranění. Nemůže-li tak učinit a hrozí-li pracovníkům zřejmé a bezprostřední ohrožení, musí zastavit práci a odvést svou skupinu na bezpečné místo. O všech závadách a provedených opatřeních je povinen uvědomit příslušný dozorčí orgán nebo dispečera, který o případech zastavení práce uvědomí i inspektora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci orgánu společenské kontroly.
- Při střídání směn je předák povinen upozornit nastupujícího předáka na důležité skutečnosti nebo závady na pracovišti. Nemůže-li tak učinit, podá o tom zprávu dozorčímu orgánu před nástupem střídající směny.

5. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ V

- V souvislosti s funkcí „PŘEDÁKA“ je zvláště zmínit **§ 12 vyhlášky č. 239/1998 Sb.**, o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při těžbě a úpravě ropy a zemního plynu a při vrtných a geofyzikálních pracích a o změně některých předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění pozdějších předpisů, a § 10 vyhlášky č. 55/1996 Sb., požadavcích k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí, které stanovují kde je specifická povinnost, že PŘEDÁK musí být
  - **určen TECHNICKÝM DOZOREM.**
- V § 12 vyhlášky č. 239/1998 Sb. je navíc stanovena povinnost, že
  - je na pracovišti po celou dobu, po kterou jsou zde přítomni zaměstnanci jeho skupiny.

5. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ VI

- Nicméně je třeba si jasně vysvětlit, že i když právní předpis nestanovuje, kdo má PŘEDÁKa určit (například technický dozor), musí být systém řízení v organizaci nastaven tak, aby bylo nepochybné, kdo vlastně PŘEDÁKa vykonává. Rozhodně to neznamena, že si pracovníci vyberou PŘEDÁKa mezi sebou. Musí rozhodnout jejich nadřízený (mistr, štajgr, technický dozor).
- Podle § 11 ZP to musí být vedoucí zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny.

6. Odborná způsobilost

- **DOTAZ:**
- **KOORDINACE**
- Kdo je koordinující osobou a jak se určuje?

6. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ I

- Koordinaci jsou ve vyhlášce „123“ věnována dvě ustanovení, a to:
  - § 16 odst. 3 se stanovuje, cit.: „Pokud práci vykonává více pracovních skupin, musí být pro každou z nich určen zaměstnavatelem předák. Koordinaci činností pracovních skupin zajišťuje jedna zaměstnavatelem určená koordinující osoba.“,
  - § 22 odst. 9 se stanovuje, cit.: „Pokud je vydáno více příkazů B pro několik pracovních skupin, jejichž práce by se mohly z pohledu zajištění bezpečnosti práce a provozu ovlivňovat, musí se příkazy B evidovat u koordinující osoby určené zaměstnavatelem; povel k zapnutí může být dán jedině touto koordinující osobou.“.

6. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ II

- Není záležitostí jen pracoviště, kde plní úkoly zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů
- § 106 odst. 4 ZP: *„Každý zaměstnanec je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci.“*
- Pokud se týče pracovní skupiny, v ní je zaměstnancem koordinujícím práce **PŘEDÁK**, který je povinen mimo jiné zajistit
  - a.bezpečnost pracovníků své skupiny,
  - b.bezpečný stav pracoviště,
  - c.dodržování provozní dokumentace
  - d.plnění příkazů organizace a při zjištění závady její odstranění atd.

6. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ III

- Podobně lze koordinaci vysledovat i na vyšším stupni řízení, což je v **hornictví směnový technik, technik bezprostředně nadřízený směnovému technikovi a jeho zástupce, technický dozor a ostatní technici**, kteří jsou povinni při prohlídkách pracovišť kontrolovat dodržování příslušné základní a zejména provozní dokumentace, stav bezpečnostních zařízení atd.
- Platí i §5 zákona č. 309/2006 Sb., stanovující **Požadavky na organizaci práce a pracovní postupy**.
- Zaměstnavatel je povinen organizovat (pozn. koordinovat) práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti...
- Koordinující osoba musí být všem **PŘEDÁKŮM** a pracovníkům jednotlivých part známa!

6. Odborná způsobilost – ODPOVĚĎ IV

- U koordinací činností je nutné postupovat případ od případu.
- Například HAVARIJNÍ SITUACE - pro takový stav musí hornická organizace zpracovat havarijní plán a určit pro koordinaci pracovních činností znalého zaměstnance, kterým je nejprve inspekční služba a následně vedoucí likvidace havárie, přičemž není důležité, zdali pracují v daném dole, lomu, či na jiném hornickém pracovišti, zaměstnanci hornické organizace, což je spíše ojedinělý případ, nebo zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů.

6. Revize VEZ

1. Revize VEZ

DOTAZ:

- Do kdy musí být provedena periodická revize po výchozí a od kdy se lhůta počítá?

1. Revize VEZ – ODPOVĚĎ I

- Podle § 14 odst. 1 vyhlášky „123“ musí být stav VEZ třídy A ověřen pravidelnou revizí podle části A přílohy č. 8, kde se v tabulce uvádí text, cit.: „**Nejdelší přípustná lhůta po výchozí revizi nebo mezi pravidelnými revizemi**“.
- V příloze č. 7, část C, písm. e) vyhlášky „123“ lze zjistit údaj „datum zahájení a **ukončení revize**“. Pokud má být lhůta splněna, **NESMÍ** datum ukončení pravidelné revize konkrétního VEZ třídy A překročit lhůtu předcházejícího ukončení výchozí nebo pravidelné revize VEZ.
- To je hlavní důvod, proč je tento údaj ve zprávě o revizi uveden.

1. Revize VEZ – ODPOVĚĎ II

- **JE VŠAK NUTNO HLÍDAT JEŠTĚ JEDEN PARAMETR** vycházející z § 12 odst. 7 vyhlášky „123“, kde se uvádí, cit.:
- Vyhrazené elektrické zařízení, u kterého se zjistí stav **bezprostředně ohrožující bezpečnost práce nebo provozu**, je nutné neprodleně odpojit od napájecího zdroje a zajistit proti nežádoucímu připojení; není-li to možné, je nutné zabránit jeho použití. Za ohrožující bezpečnost práce a provozu se považuje také vyhrazené elektrické zařízení třídy A,
  1. provozované na pracovišti, k němuž nebyl vypracován protokol o určení vnějších vlivů podle přílohy č. 5 k této vyhlášce,
  2. k němuž provozovatel nedoloží platnou zprávu o revizi s výsledkem, že předmětné zařízení je schopno bezpečného provozu,
  3. které je provozováno v rozporu s řádem prohlídek, údržby a revizí podle § 14 odst. 3, nebo
  4. k němuž nebyl řád prohlídek, údržby a revizí vydán.

1. Revize VEZ – ODPOVĚĎ III

• ZÁVĚR:

- aby provozovatel byl schopen doložit, že je konkrétní VEZ třídy A schopno bezpečného provozu, musí předložit PLATNOU zprávu o revizi.
- Za takovou lze považovat jen tu, kterou má provozovatel k dispozici před uplynutím lhůty uvedené na předcházející revizní zprávě v kolonce „**ukončení revize**“.
- I proto byla prodloužena lhůta u skupiny A1 z 12 měsíců (1 rok) na **13 měsíců**.
- U skupin s delšími lhůtami se toto prodloužení ve vyhlášce „123“ nepoužilo.